

[Ministeren for offentlige arbejder.]

Jeg skal anbefale lovforslaget til en meget velvillig og meget hurtig behandling.

Bjørklund: Ved lov af 23. marts i år forlængedes loven om efterforskning og indvinding af råstoffer i Danmarks undergrund med 7 måneder til den 1. november 1948. Loven blev jo første gang vedtaget i 1932 og blev den gang tidsbegrænset til 8 år, men da den i 1940 udløb, blev den forlænget endnu for 5 år, idet det ikke var lykkedes at tilendebringe denne efterforskning og påbegynde indvindingen af de råstoffer, der eventuelt måtte findes i Danmarks undergrund. Da disse undersøgelser stadig ikke gav noget resultat, som der kunne bygges på, blev loven forlænget, først tre gange for et år og sidste gang, i marts måned, for syv måneder.

De tvivlsspørgsmål, der har været, har jo bevirket, at man på et vist tidspunkt nedsatte et sagkyndigt udvalg, der foruden at forberede en revision af denne omstridte lov skulle undersøge alle de mærkværdigheder, der har været i denne sag. Fra alle sider også i dette høje ting var vi sidste gang enige om, at der snart måtte træffes en endelig afgørelse; men det sagkyndige udvalg er først nu blevet færdigt med sit arbejde, og som følge af den tvivl, som det nu er åbenlyst må herske om det næsten berømmelige saltfunds ægthed, er det naturligt, at ministeren, som der står i bemærkningerne til lovforslaget, og som den højtærede minister også udtalte i sin forelæggelsestale, forhandler med det amerikanske selskab om en nyordning, der byder gunstigere betingelser for den danske stat.

Under disse forhold skal jeg på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag til vedtagelse. Personlig er jeg af den formening, at loven burde have været forlænget for et helt år, for at man kunne undgå, at vi, hvad der er i høj grad sandsynligt, igen til maj skal vedtage en forlængelse her på rigsdagen.

Bjerg: Det foreliggende lovforslag går, som tidligere nævnt her fra talerstolen, kun ud på forlængelse af loven for 1/2 år.

Af beretningen fra det i 1946 nedsatte udvalg, som skulle forberede en revision af loven, men som også havde til opgave at undersøge forholdene ved saltfundet i Harte ved Kolding den 13. november 1936, fremgår det, at udvalget mener, der er begået et bedrageri overfor den danske stat ved den lejlighed. Når man læser denne beretning, er det jo næsten som at læse en krimi-

nalnovelle. Der skulle indenfor en bestemt tidsfrist være fundet værdier i undergrunden, men denne frist er ikke blevet overholdt. Derved og på grund af det bedrageri, der har fundet sted, ændres forholdet mellem den danske stat og det amerikanske firma, som ingeniør Ravlin har overdraget sine rettigheder til, og koncessionen, som dette selskab er indehaver af, kan utvivlsomt ophæves. Der er da enten den mulighed, at den danske stat afbryder forholdet eller tager en forhandling op om en nyordning vedrørende koncessionen. Da det vel nok må siges, at det arbejde, det amerikanske selskab har udført her i Danmark, har haft nogen, ja, måske slet ikke så liden værdi for vore videnskabsmænd, og da i det hele taget samarbejdet med de danske interesser er foregået på en udmærket måde, vil jeg anbefale, at sagen tages op til en nyorientering. Som den højtærede minister gav udtryk for, er der mulighed for, at vi kan opnå en forbedring. Måske kan vi få en bedre procentfordeling af udbyttet af de råstoffer, der eventuelt findes, og der er måske også en mulighed for, at tidsfristen kan ændres, så at koncessionen ikke bliver af så lang varighed.

Jeg skal derfor på mit partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse i det høje ting.

Korsgaard: Efter den højtærede ministers forelæggelsestale er der jo ikke grund til at sige så forfærdelig meget.

Det fremgik med al ønskelig tydelighed af den højtærede ministers tale, at saltfundet i Hartedalen antagelig var et falsum, og at grundlaget for den koncession, som amerikanerne for tiden udnytter, dermed i virkeligheden er faldet bort. Jeg forstår, at man fra ministeriets side ønsker loven forlænget for et halvt år, og jeg kan på mit partis vegne give tilsagn om at gå med dertil, idet vi håber, at det må lykkes regeringen i det halve år, loven endnu kommer til at gælde, at få kontrakten, der stadig løber, men måske ikke på et særligt solidt grundlag, forbedret på en sådan måde, at vi her i Danmark kan blive mere glade for den, end vi hidtil har været.

P. N. Petersen (Røjle): Det er jo et besynderligt materiale, der ligger til grund for dette lovforslag, en mærkelig blanding af amerikansk smartness, modstridende forklaringer, geologisk bevisførelse, bristede forventninger og skæbnsvangre fejlgreb. Vi aner en initiativrig amerikaner, hvis moralske habitus lader en del tilbage at ønske. Eneretten til udnyttelse af råstoffer